

Valsts vides
dienests

Dozu uzskaites grāmatiņas, licenču iesniegumi, ikgadējie pārskati, ekspertu sertifikācija

**Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
2019.gads**

Valsts vides
dienests

Individuālo jonizējošā starojuma dozu uzskaites grāmatiņu saņemšana, arhivēšana un aizpildīšana

Valsts vides
dienests

MK 2013. gada 12. novembra noteikumi Nr.1284 «Darbinieku apstarošanas kontroles un uzskaites kārtība»

<https://likumi.lv/doc.php?id=261924>

Valsts vides
dienests

Informācija VVD tīmekļvietnē par dozu uzskaites grāmatiņu saņemšanu un arhivēšanu

<http://www.vvd.gov.lv/strukturvienibas/radiācijas-drosības-centrs/individualas-ionizējoša-starojuma-dozu-uzskaites-grāmatīnas/>

Valsts vides
dienests

Darbinieka saņemtās dozas novērtēšana

- Tiešā metode – ar individuālo dozimetru (darbinieku individuālais monitorings):
 - 1) ar individuālo termoluminiscences dozimetru (TLD)
 - 2) ar individuālo elektronisko dozimetru, kas spēj nepārtraukti uzrādīt jonizējošā starojuma dozu (EPD)
- Netiešā metode iespējama **tikai nemedicīnā** - kontrolējot jonizējošā starojuma dozas jaudu darba vietās un visā operatora kontrolētajā zonā
- Netiešās metodes veikšanai jāiesniedz iesniegums VVD RDC saskaņā ar MK Nr.1284 12.punktu

Valsts vides
dienests

Dozu uzskaites grāmatiņa

- Darbinieka saņemtajā apstarojuma reģistrēšanai VVD RDC katram darbiniekam izdod individuālo jonizējošā starojuma dozu uzskaites grāmatiņu
- Grāmatiņa jāsaņem pirms licences vai reģistrācijas apliecības saņemšanas, kā arī pieņemot jaunu darbinieku
- Līdz 2014.gadam grāmatiņas izsniedza VSIA «Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs» (LVĢMC). Šobrīd grāmatiņas izsniedz VVD RDC
- LVĢMC nodrošina individuālo dozimetriju
<https://www.meteo.lv/en/pakalpojumi/laboratorijas-pakalpojumi/radioaktivitates-testesana-un-individuala-dozimetrija/individuala-dozimetrija-ar-individualajiem-termoluminiscences-dozimetr?id=3629&cid=993>

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas saņemšanas kārtība (1)

- Iesnieguma veidlapa pieejama VVD RDC tīmekļvietnē
- Iesniegumā jānorāda:
 - 1) operators, kas pieprasa grāmatiņu
 - 2) adresi, uz kuru vēlas saņemt grāmatiņu pa pastu
 - 3) darbinieka/darbinieku vārdu, uzvārdu un personas kodu
 - 4) kontaktinformāciju, kā sazināties jautājumu gadījumā
- Parakstītu iesniegumu iesniedz – klātienē VVD Lietvedības daļā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, pa pastu vai elektroniski uz e-pasta adresi pasts@vvd.gov.lv, ja iesniegums parakstīts ar elektronisko parakstu

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas saņemšanas kārtība (2)

- Saņemot iesniegumu, VVD RDC pārbauda, vai grāmatiņa jau nav izsniegta (svarīgi ir precīzi norādīts vārds, uzvārds un personas kods):
 - 1) nav bijusi izsniegta - sagatavo jaunu
 - 2) ir pieejama grāmatiņu arhīvā - izsniedz to no arhīva
 - 3) iepriekš ir tikusi izsniegta, bet nav atgriezta VVD RDC - sazinās ar iesniedzēju un informē, ka grāmatiņa jau ir izsniegta
- Grāmatiņas tiek izsūtītas pa pastu uz iesniegumā norādīto adresi
- Ja grāmatiņu skaits ir liels (vairāk kā 10) var tikt izsniegtas klātienē VVD Lietvedības daļā, par to VVD RDC iepriekš informē operatoru

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas arhivēšanas kārtība

- Operators atgriež VVD RDC grāmatiņu, ja pārtrauktas darba tiesiskās attiecības ar darbinieku vai darbinieks vairs nestrādā ar JSA. Arī lietošanai nederīgo vai aizpildīto grāmatiņu nodod VVD RDC
- Pirms nodošanas arhīvā grāmatiņā jāaizpilda informācija par **pēdējo saņemto dozu un jānorāda darba pārtraukšanas datums**
- Grāmatiņas VVD RDC glabā līdz laikam, kad persona, kura veikusi darbības ar jonizējošā starojuma avotiem, sasniedz vai būtu sasniegusi 75 gadu vecumu, bet ne mazāk kā 30 gadu pēc attiecīgo darbu veikšanas

Valsts vides
dienests

Operatora, darbu vadītāja un darbinieka pienākumi

- Sekot līdzi, lai katram darbiniekam, kas strādā ar JSA, būtu dozu uzskaites grāmatiņa
- Regulāri aizpildīt darbinieka dozu uzskaites grāmatiņu (arī netiešās dozimetrijas gadījumā vai lietojot elektronisko dozimetru)
- Izsniegt grāmatiņu darbiniekam uz obligātās veselības pārbaudes veikšanas laiku vai, ja nepieciešams aizpildīt grāmatiņu pie cita darba devēja (operatora)
- Ja darbinieks veic darbus ar jonizējošā starojuma avotiem pie vairākiem operatoriem, viņš informē darba vadītāju par citām darbavietām

Valsts vides
dienests

Netiešā dozimetrija nemedicīnā

- Iespējams izmantot tikai **nemedicīniskās** apstarošanas jomā un tikai **B kategorijas** darbiniekiem!
- Operators iesniedz VVD RDC iesniegumu, norādot metodi, informāciju par darbiniekiem, par darba apstākļiem (piemēram, veicamo darbību apraksts, informācija par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem) u.c.
- Iesniedz informāciju par darbinieka pēdējā gada individuālās dozimetrijas rezultātiem. Tātad **vismaz gadu jālieto tiešā dozimetrijas metode!**
- VVD RDC pieņem lēmumu par operatora tiesībām izmantot izvēlēto metodi darbinieka saņemto jonizējošā starojuma dozu novērtējumam

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas aizpildīšanas kārtība (1)

- Izsniedzot grāmatiņu, **VVD RDC** aizpilda grāmatiņas pirmo lapu (izsniegšanas datums, grāmatiņas un darbinieka identifikācijas numurs, vārds uzvārds un personas kods)
- **Operators** grāmatiņā aizpilda informāciju par darba vietu
 - ✓ operatora nosaukums, reģistrācijas numurs, juridiskā adrese, tālruņa numurs, faksa numurs un e-pasts
 - ✓ darba uzsākšanas datums (un pabeigšanas datums)
 - ✓ darbinieka kategorija (A vai B)
- **Operators** aizpilda arī informāciju par kursiem radiācijas drošības jomā (kursu nosaukums, to organizētājs, sertifikāta numurs, datums un kursu ilgums (stundās))

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas aizpildīšanas kārtība (2)

- **Ārstniecības persona**, kura nodrošina darbinieka veselības pārbaudi, grāmatiņā aizpilda informāciju par veselības pārbaudi:
 - ✓ veselības pārbaudes datumu
 - ✓ ziņas par darbinieka veselības stāvokli (atbilst darbam, atbilst darbam, ievērojot norādītos nosacījumus vai neatbilst darbam). Ja darbinieks atbilst darbam, ievērojot norādītos nosacījumus, norāda arī šos nosacījumus
 - ✓ ārstniecības personas vārds, uzvārds, specialitāte, paraksts, datums un zīmogs
 - ✓ nākamās veselības pārbaudes datums

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas aizpildīšanas kārtība (3)

- **Darbu vadītājs** aizpilda darbinieka noteiktā laika posmā saņemtās jonizējošā starojuma dozas novērtējumu:
 - ✓ operatora nosaukums
 - ✓ darbības periods (**dozimetra nomaiņas periods atbilstoši darbinieka kategorijai**) un individuālā dozimetra numurs
 - ✓ saņemtā doza visam ķermenim (ārējais, iekšējais un kopējais apstarojums, mSv). Iekšējo apstarojumu nosaka darbībās ar vaļējiem avotiem, piemēram, kodolmedicīnā. Pārējās situācijās ārējais apstarojums ir arī kopējais apstarojums
 - ✓ saņemtā doza ķermeņa daļām un iekšējiem orgāniem (ķermeņa daļa, ārējais un iekšējais apstarojums, mSv). Piemēram, pirksti, plaukstas, acs lēca

Valsts vides
dienests

Grāmatiņas aizpildīšanas kārtība (4)

- **Darbu vadītājs** aizpilda darbinieka kopējās saņemtās jonizējošā starojuma dozas novērtējumu:
 - ✓ operatora nosaukums
 - ✓ pēdējā saņemtās dozas novērtējuma perioda beigu datums (**gads**)
 - ✓ saņemtā doza visam ķermenim
 - ✓ saņemtā doza ķermeņa daļām un iekšējiem orgāniem
 - ✓ saņemtā doza gadā (mSv). Saskaita kopā visām darbavietām!
 - ✓ kopējā saņemtā doza (mSv). Saskaita kopā visām darbavietām un visiem gadiem!
 - ✓ darbu vadītāja vārds, uzvārds, paraksts, datums

Valsts vides
dienests

Iesniegums licences vai reģistrācijas saņemšanai un tipveida kļūdas

Valsts vides
dienests

**MK 2015.gada 22.decembra noteikumi
Nr.752 «Kārtība, kādā licencē un reģistrē
darbības ar jonizējošā starojuma avotiem»
(MK noteikumi Nr.752)**

<https://likumi.lv/doc.php?id=278903>

Valsts vides
dienests

Informācija VVD tīmekļvietnē

- **Par licencēšanas/reģistrēšanas kārtību**
- **Par iesnieguma veidlapām un valsts nodevas apmēru**

<http://www.vvd.gov.lv/strukturvienibas/radiacijas-drosibas-centrs/licencesana-un-registresana/>

Valsts vides
dienests

**VVD RDC 15.03.2019. vadlīnijas Nr.7
«Iesnieguma aizpildīšanai licences vai
reģistrācijas apliecības darbībām ar
jonizējošā starojuma avotiem saņemšanai»**

<http://www.vvd.gov.lv/strukturvienibas/radiācijas-drosibas-centrs/vadlinijas-operatoriem-darbam-ar-jonizejosa-starojuma-avotiem/>

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana (1)

- Licencēšana – 10 gadu termiņš
- Reģistrācija – beztermiņa
- Speciālās atļaujas (licences), kuras izsniegtas līdz 31.12.2015., ir spēkā līdz tajās norādītajam termiņam
- Nav nepieciešams saņemt atļauju pirms radioaktīvo vielu nesaturošas iekārtas iegādes. Bet 10 dienu laikā pēc iekārtas iegādes ir jāreģistrē iekārta, jāsaņem licence vai jāveic grozījumi speciālajā atļaujā (licencē)

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana (2)

- Ja ir **spēkā esoša speciālā atļauja (licence)**, iesnieguma 2.3.punktā norāda izvēli:
 - 1) izdarīt grozījumus speciālajā atļaujā (licencē), norādot nepieciešamās izmaiņas (t.sk. jauna avota iekļaušana) – iesniedz dokumentāciju, kas saistīta ar konkrētajām izmaiņām
 - 2) veikt darbību reģistrāciju. Tiks anulēta speciālā atļauja (licence) un tiks izdota reģistrācijas apliecība, kurā tiks iekļauti visi avoti
 - 3) saņemt jaunu licenci. Tiks anulēta speciālā atļauja (licence) un tiks izdota licence, kurā tiks iekļauti visi avoti

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana medicīnā (3)

Licencējamas darbības	Reģistrējamas darbības
Darbības ar jonizējošā starojuma avotiem medicīnā	Osteodensitometrijas un mamogrāfijas iekārtu lietošana Zobārstniecības iekārtu lietošana
Darbības ar radioaktīviem avotiem, ja to kopējā radioaktivitāte vairāk nekā 10^3 reizes pārsniedz limitus MK Nr.752 1.pielikumā	Darbības ar radioaktīviem avotiem, ja to kopējā radioaktivitāte ne vairāk kā 10^3 (ieskaitot) reizes pārsniedz limitus MK Nr.752 1.pielikumā
	Radioaktīvo vielu nesaturošu JSA glabāšana, savā darbībā izmantota JSA demontāža un likvidēšana

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana nemedicīnā (3)

Licencējamas darbības	Reģistrējamas darbības
Radioaktīvo vielu nesaturoša JSA lietošana dažādās telpās bez noteikta telpas plāna (montāžas plāna), ārpus ēkām vai uzņēmuma teritorijas	Radioaktīvo vielu nesaturoša JSA lietošana noteiktā telpā atbilstoši telpas plānam (montāžas plānam)
Datortomogrāfijas iekārtu un elektronu paātrinātāju lietošana	
Darbības ar radioaktīviem avotiem, ja to kopējā radioaktivitāte vairāk nekā 10^3 reizes pārsniedz limitus MK Nr.752 1.pielikumā	Darbības ar radioaktīviem avotiem, ja to kopējā radioaktivitāte ne vairāk kā 10^3 (ieskaitot) reizes pārsniedz limitus MK Nr.752 1.pielikumā
	Radioaktīvo vielu nesaturošu JSA glabāšana, savā darbībā izmantota JSA demontāža un likvidēšana

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana pakalpojumu sniedzējiem (3)

Licencējamas darbības

Radioaktīvo vielu nesaturošu JSA apkalpošana (tehniskā apkope), tehnisko parametru pārbaudes, uzstādīšana, remonts, demontāža un likvidēšanas pakalpojumu sniegšana

Reģistrējamas darbības

Radioaktīvo vielu nesaturošu JSA glabāšana, tirdzniecība, eksports un imports, tranzīts

Valsts vides
dienests

Licencēšana un reģistrēšana (4)

- VVD RDC izsniedz viena mēneša laikā no **pilnībā nokomplektēta** un kvalitatīvi sagatavota iesnieguma saņemšanas brīža!
- Veicot grozījumus speciālajā atļaujā (licencē), tiek arī norādīta citu JSA komplektācija un iekļauta šo JSA atrašanās vieta (telpa). Šo informāciju aicinām norādīt pavadvēstulē, brīvas formas pielikumā vai tabulas veidā!
- No 2021.gada iesniegšana e-pakalpojumu sistēmā!

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (1)

Aizpildot iesniegumu, jānorāda:

- Precīza informācija par pieprasītāju (nosaukumā mazo un lielo burtu lietojums un juridiskā adrese atbilstoši uzņēmumu reģistrā norādītajam, fiziskām personām – deklarētās dzīvesvietas adrese)
- Kontaktpersona, kurai e-pastā sūtīt:
 - vēstuli par trūkumiem licences/reģistrācijas apliecības pieprasījumā (ja pieprasījums ir nepilnīgs)
 - izsniegto licenci/reģistrācijas apliecību, kas parakstīta ar elektronisko parakstu

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (2)

Aizpildot iesniegumu, jānorāda:

- Pieprasot grozījumus speciālajā atļaujā (licencē), izmantot II. Iesnieguma formu un precīzi aizpildīt 2.punktu un tā apakšpunktus, norādot visu prasīto informāciju
- Darbību veikšanas adrese (iesnieguma 3.punkts)
- Pilna informācija par JSA (iesnieguma 4.punkts)
- Iekārtas nosaukums un komplektācija (iesnieguma 4.1.punkts)
- Darbību veikšanas vieta (piemēram, nodaļa, korpus, telpa) (iesnieguma 4.5.punkts)

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (3)

Aizpildot iesniegumu, jāpievieno:

- tehniskā dokumentācija - nepieciešams iesniegt specifikāciju 1-2 lapas, nevis lietošanas rokasgrāmatu
- pārbaužu rezultātu un darba vietas monitoringa pārskata kopijas - nepieciešams iesniegt pilnus komplektus, nevis tikai 1.lapu
- informācija par līgumiem, kas noslēgti par darbībām, kuras pieprasītājs pats neveiks - piemēram, iekārtas pārbaudes, darba vietas monitorings, tehniskā apkope, remonts, individuālā dozimetrija darbiniekiem
- informācija par JSA pirkuma, dāvinājuma vai citu īpašumtiesību vai lietošanas tiesību iegūšanas pamatu - preču pavadzīme, pieņemšanas nodošanas akts

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (4)

- **Pievērst uzmanību dokumentiem, kurus saņemāt no pakalpojuma sniedzēja (kvalitātes programma, instrukcijas, eksperta atzinums, inspicēšanas un testēšanas pārskati)!**
- Uzstādot jaunu rentģeniekārtu iepriekš lietotās rentģeniekārtas vietā, jāsniedz informācija par veco rentģeniekārtu:
 - 1) ja tiek glabāta, norāda darbību veikšanas vietu (telpu)
 - 2) ja atsavināta, pievieno pieņemšanas un nodošanas aktu
 - 3) ja likvidēta, pievieno likvidēšanas aktu

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (5)

Aizpildot iesniegumu, jāpievieno:

- informācija par darbu vadītāju un darbiniekiem (rīkojums, vārds, uzvārds, personas kods, izglītība, pieredze darbā ar JSA, apmācību kursi radiācijas drošībā, pēdējā veselības pārbaude, iedalījums A/B)
- Veicot grozījumus, informāciju var nesniegt, ja nav izmaiņas darbinieku sarakstā. Šādā situācijā VVD RDC ņem vērā pēdējā ikgadējā pārskatā norādītos darbiniekus
- Ja pārskats nav iesniegts, VVD RDC sūtīs atgādinājuma e-pastu
- **Ja mainījušies darbinieki, informācija jāsniedz kopā ar iesniegumu grozījumu veikšanai**

Valsts vides
dienests

Valsts nodeva (1)

- Valsts nodevas apmērs noteikts MK noteikumu Nr.752 4.pielikumā
- Rekvizīti pieejami VVD tīmekļvietnē <http://www.vvd.gov.lv/strukturvienibas/radiacijas-drosibas-centrs/licencesana-un-registresana>
- Veicot grozījumus speciālajā atļaujā (licencē), valsts nodevu par grozījumiem maksā atbilstoši tam, vai darbība ar JSA pakļautos licencēšanai (84 euro) vai reģistrēšanai (54 euro), izņemot gadījumus, kad valsts nodeva ir samazināta (10 euro) vai nav jāmaksā (0 euro)

Valsts vides
dienests

Valsts nodeva (2)

- Darbību reģistrēšana - 97 euro un izmaiņu veikšana reģistrācijā - 54 euro
- Licences izsniegšana - 170 euro un grozījumu veikšana licencē - 84 euro
- Nodeva nav jāmaksā, ja tiek izdarīti grozījumi:
 - 1) mainās ielas nosaukums vai adreses numurs
(*netiek pārvietots avots*)
 - 2) operators iznomā avotu

Valsts vides
dienests

Valsts nodeva (3)

- Grozījumi - 10 euro, ja:
 - 1) atsavina jonizējošā starojuma avotu
 - 2) maina operatora nosaukumu vai juridisko adresi
 - 3) operators maina tikai komersanta veidu
 - 4) maina darbību no lietošanas uz glabāšanu
 - 5) maina darbību veikšanas vietu (nodaļu, korpusu, telpu, bet ne adresi)

Valsts vides
dienests

Piemēri (1)

1.situācija

Ja operators nolemj pārtraukt radioaktīvo vielu nesaturoša avota (iekārtas) lietošanu un glabāt iekārtu ilgāk par 3 mēnešiem, operators 10 darbdienu laikā pirms glabāšanas uzsākšanas iesniedz RDC iesniegumu par grozījumu izdarīšanu licencē vai izmaiņām reģistrācijā (**brīvā formā**), kurā norāda informāciju par:

1. glabāšanai paredzēto iekārtu,
2. iekārtas glabāšanas vietu (adresi) un telpu,
3. iekārtas fiziskās aizsardzības pasākumiem, ja glabāšana ir paredzēta citā vietā (adresē) vai telpā.

RDC šajā gadījumā:

izdara grozījumus licencē vai izmaiņas reģistrācijā.

Valsts vides
dienests

Piemēri (2)

2.situācija

Ja operators atsavina (*mainās īpašumtiesības*) savu iekārtu, tas ne vēlāk kā 10 darbdienas pēc iekārtas atsavināšanas iesniedz RDC iesniegumu (**brīvā formā**), kurā norāda:

1. informāciju par atsavināto iekārtu,
2. personu, kura ieguvusi iekārtu.

Iesniegumam pievieno iekārtas pieņemšanas un nodošanas akta kopiju.

RDC šajā gadījumā:

1. izdara grozījumus licencē vai izmaiņas reģistrācijā, izslēdzot iekārtu, ja ir vēl citas iekārtas; vai
2. ja operators veicis darbības ar vienu iekārtu vai tiek atsavinātas visas iekārtas, anulē licenci vai reģistrāciju.

Valsts vides
dienests

Piemēri (3)

3.situācija

Ja operators iznomā iekārtu, tas ne vēlāk kā 10 darbdienas pēc iznomāšanas iesniedz RDC iesniegumu (brīvā formā), kurā norāda:

1. informāciju par iznomāto iekārtu,
2. personu, kurai tiek iznomāta iekārta.

RDC šajā gadījumā:

izdara grozījumus licencē vai izmaiņas reģistrācijā.

Valsts vides
dienests

Ikgadējie pārskati par darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem un tipveida kļūdas

Valsts vides
dienests

**MK 2015.gada 22.decembra noteikumi
Nr.752 «Kārtība, kādā licencē un reģistrē
darbības ar jonizējošā starojuma avotiem»
(MK noteikumu Nr.752 6.pielikums)**

<https://likumi.lv/ta/id/278903#piel6>

Valsts vides
dienests

Informācija VVD tīmekļvietnē par ikgadējā pārskata aizpildīšanas kārtību un pārskata veidlapām

**[http://www.vvd.gov.lv/kontrole/radiacijas-
drosibas-kontrole/parskats-par-darbibam-
ar-jonizejosa-starojuma-avotiem-
operatoru-atskai/](http://www.vvd.gov.lv/kontrole/radiacijas-drosibas-kontrole/parskats-par-darbibam-ar-jonizejosa-starojuma-avotiem-operatoru-atskai/)**

Valsts vides
dienests

Operatora ikgadējais pārskats (1)

- Pārskats līdz 31.janvārim jāsniedz, ja ir izmaiņas operatora sniedzamajā informācijā iepriekšējā kalendārajā gadā
- **Padoms – ja, paņemot aizpildītu iepriekšējā gada pārskatu, novērtējat, ka ir jauna informācija, ko aizpildīt, pārskats jāsniedz VVD RDC**

Valsts vides
dienests

Operatora ikgadējais pārskats (2)

- Izmaiņas saistībā ar JSA. Piemēram, iegādāta jauna, likvidēta vai atsavināta rentgeniekārta, mainīta rentgeniekārtas rentgenlampa vai ģenerators, mainīts rentgeniekārtas statuss no lietošanas uz glabāšanu vai otrādāk, rentgeniekārta pārvietota uz jaunu adresi vai jaunu kabinetu tajā pašā adresē, veikts darba vietas monitorings
- Izmaiņas saistībā ar darbiniekiem. Piemēram, mainījies darbu vadītājs, mainījušies darbinieki, darbu vadītājs vai darbinieki izgājuši apmācības radiācijas drošībā, darbinieki izgājuši obligāto veselības pārbaudi

Valsts vides
dienests

Operatora ikgadējais pārskats (3)

- Operatori, kas lieto vai glabā rentģeniekārtas → **I. Pārskata veidlapa**. Piemēram, medicīnas iestādes, zobārsti, bagāžas kontroles operatori, vetārsti, pētījumu un mācību iestādes u.c
- Operatori, kas lieto vai glabā vaļējus vai slēgtus radioaktīvus avotus → **II. Pārskata veidlapa**
- Operatori, kas sniedz pakalpojumus, piemēram, pārdod, uzstāda, remontē, demontē un likvidē jonizējošā starojuma avotus, → **III. Pārskata veidlapa**

Valsts vides
dienests

Operatora ikgadējais pārskats (4)

- Pārskatu iesniedz oficiāli:
 - 1) nosūtot pa pastu vai nogādājot uz Lietvedības daļu, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045,
 - 2) nosūtot uz e-pastu pasts@vvd.gov.lv, ja pārskats ir parakstīts ar elektronisko parakstu
- Lūdzam ņemt vērā, ka e-pastā atsūtīts pārskats bez elektroniskā paraksta nav uzskatāms par oficiāli iesniegtu!
- No 2021.gada pārskati būs jāsniedz e-pakalpojumu sistēmā!

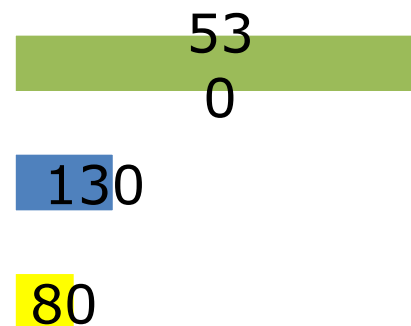

Valsts vides
dienests

Operatora ikgadējais pārskats (5)

- VVD RDC izvērtē iesniegto informāciju un salīdzina to ar datiem, kas jau iekļauti informācijas sistēmā
- Ja iesniegtā informācija ir kļūdaina vai nepilnīga, par to paziņo personai, kura ir iesniegusi pārskatu, aicinot veikt nepieciešamos labojumus un nosakot termiņus to izpildei
- Svarīgi pārskatā norādīt gan uzņēmumam, gan kontaktpersonas (darbu vadītāja) e-pastu

VVD RDC saņemti 530 pārskati par 2018.gadu
130 pārskatos konstatētas neprecizitātes
No tiem 80 gadījumos VVD RDC vēl gaida atbildi

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (1)

- **Pārskatā aizpilda informāciju par visām rentģeniekārtām un radioaktīvajiem avotiem, kā arī par visiem darbiniekiem**
- Ja operatoram ir vairākas struktūrvienības, norāda katras struktūrvienības nosaukumu, adresi, rentģeniekārtas un radioaktīvos avotus, darbu vadītāju, darbiniekus, mēriekārtas
- Iesakām pārskata veidlapā 2., 3./5., un 4./6. tabulu nokopēt vairākas reizes un norādīt, kurai no struktūrvienībām tās atbilst

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (2)

- Ja operators ir juridiska persona, piemēram, SIA "Bērziņš", tad norāda nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi
- Ja operators ir fiziska persona, piemēram, zobārsts Jānis Bērziņš, tad norāda vārdu un uzvārdu, personas kodu un deklarētās dzīvesvietas adresi
- Norāda faktisko darbību veikšanas adresi, piemēram, Bērziņa gatve 10, Rīga, LV-1010. Ja darbības tiek veiktas vairākās adresēs, norāda katru no adresēm
- Ja konkrētajā adresē ir vairākas struktūrvienības vai katrā no adresēm atrodas dažādas struktūrvienības, tās norāda pārskatā kā, piemēram, "Diagnostikas nodaļa", "Terapijas nodaļa", "Kodolmedicīnas nodaļa"

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (3)

- Informācija par radioaktīvo vielu nesaturošu JSA
 - 1) iekārtas grupas nosaukumu norāda atbilstoši VVD RDC vadlīnijām Nr.2 vai licencei/reģistrācijas apliecībai
 - 2) pilna iekārtas identifikācijas informācija - iekārta, rentgenlampa, ģenerators (jāievēro secība)
 - 3) attēla iegūšanas veids – filmas, fosforplates, digitāli (tikai medicīnā un zobārstniecībā)
 - 4) darbību veikšanas vieta (telpa) – jānorāda visām iekārtām
 - 5) iekārtas tehnisko parametru pārbaude un elektrodrošības pārbaude (tikai medicīnā un zobārstniecībā) – jānorāda veikšanas datums un veicējs
 - 6) darba vietas monitorings (visiem!) - jānorāda veikšanas datums un veicējs
 - 7) jānorāda arī glabāšanā esošās iekārtas

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (4)

- Norādīt, vai darbu vadītājs mainījies iepriekšējā kalendārā gada laikā un vai darbu vadītājs pats strādā ar rentgeniekārtām vai radioaktīvajiem avotiem
- Norādīt visus darbiniekus, kas veic darbības ar JSA vai atrodas jonizējošā starojuma laukā. Ja darbu vadītājs pats strādā ar JSA, viņu norāda darbinieku sarakstā
- Norādīt, kuri darbinieki uzsākuši darbu iepriekšējā kalendārā gada laikā un kuri darbinieki pārtraukuši darba attiecības vai pārtraukuši strādāt ar JSA (ja pārskatā darbinieks nav norādīts, šobrīd VVD RDC uztver, ka darbinieks vairs nestrādā)

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (5)

- Norādīt, ja darbiniekam mainījies uzvārds
- Norādīt precīzu personas kodu
- Ja iepriekšējā kalendārā gada laikā darbinieks nav piedalījies apmācībās radiācijas drošībā vai veicis obligāto veselības pārbaudi, norāda pēdējo informāciju
- Ja RD kursus vai OVP vēl tikai plānots apmeklēt, norāda paredzamo datumu
- RD kursiem jānorāda apmeklēšanas datums, kursu nosaukums un izglītības iestāde

Valsts vides
dienests

Tipveida kļūdas (6)

- Informācija par operatora rīcībā esošajiem jonizējošā starojuma mērīšanas līdzekļiem
 - 1) norāda jonizējošā starojuma mērīšanas līdzekli
 - 2) mērīšanas līdzekļa veids, modelis, ražotāja numurs (sērijas Nr.), pēdējās kalibrēšanas datums, tās veicējs un izsniegtā sertifikāta Nr.
- Dozas un laukuma reizinājuma mērītājs ir pacienta dozas mērīšanas ierīce. Ja nav iespējams rentgendiagnostisko ierīci aprīkot ar pacienta dozas mērīšanas ierīci, pacienta dozimetriju veic, izmantojot citas metodes (MK Nr.482, 40.5. apakšpunkts)
- Dozas un laukuma reizinājuma mērītājam norāda arī rentgeniekārtu, kurai tas tiek lietots

Valsts vides
dienests

Radiācijas drošības un medicīnas fizikas ekspertu sertifikācija

Valsts vides
dienests

MK 2002. gada 9. aprīļa noteikumi Nr.149 «Noteikumi par aizsardzību pret jonizējošo starojumu»

<https://likumi.lv/doc.php?id=61173>

Valsts vides
dienests

Informācija VVD tīmekļvietnē par ekspertu atestāciju

<http://www.vvd.gov.lv/strukturvienibas/radiācijas-drosibas-centrs/eksperti-radiācijas-un-kodoldrosibas-joma/>

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija (1)

- Radiācijas drošības eksperts - persona, kuras kvalifikācija ļauj veikt fizikālos, tehniskos un radioķīmiskos mērījumus, novērtēt jonizējošā starojuma dozas un radiācijas drošību, kā arī, pareizi izmantojot aizsardzības līdzekļus, efektīvi aizsargāt cilvēkus no jonizējošā starojuma
- Medicīnas fizikas eksperts - medicīnas fiziķis ar vismaz maģistra grādu medicīnas fizikā vai eksperts jonizējošā starojuma fizikā vai jonizējošā starojuma tehnoloģijā, ko izmanto medicīniskajā apstarošanā, un kuram ir izsniegts radiācijas drošības eksperta sertifikāts medicīnas fizikā atbilstoši normatīvajiem aktiem par aizsardzību pret jonizējošo starojumu (MK Nr.482)

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija (2)

- Izglītība + pieredze
 - 1) vidējā profesionālā izglītība - vismaz 17 gadu pieredze
 - 2) bakalaura grāds vai augstākā profesionālā izglītība - vismaz 13 gadu pieredze
 - 3) maģistra grāds - vismaz 10 gadu pieredze
 - 4) zinātņu doktora grāds - vismaz 7 gadu pieredze

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija (3)

- Jāiesniedz darba pieredzes apraksts, kurā
 - 1) aprakstīta profesionālā pieredze, **vadot vai izpildot darbības** ar JSA
 - 2) uzskaitītas kvalitātes nodrošināšanas programmas, rekomendācijas vai citi ilgtermiņa stratēģiskie dokumenti, kuru izstrādē vai īstenošanā piedalījies pretendents
 - 3) pamatots katrs izvēlētais sertifikācijas virziens un joma

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija medicīnā (4)

- Pieteikuma veidlapā sertifikācijas virzieni (horizontāli)
 - ✓ slēgti avoti
 - ✓ vaļēji avoti
 - ✓ paātrinātāji
 - ✓ radioterapijas iekārtas
 - ✓ radiodiagnostikas iekārtas
- Pieteikuma veidlapā sertifikācijas jomas (vertikāli)
 - ✓ kvalitātes nodrošināšanas dokumentu sagatavošana
 - ✓ mērījumu veikšana (darba vietas monitorings, kvalitātes mērījumi)
 - ✓ konsultēšana (radiācijas drošība, darbības ar atkritumiem, demontāža/likvidēšana, uzstādīšana/apkope)

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija nemedicinā (4)

- Pieteikuma veidlapā sertifikācijas virzieni (horizontāli)
 - ✓ slēgti avoti
 - ✓ vaļēji avoti
 - ✓ paātrinātāji
 - ✓ rūpnieciskās lieljaudas iekārtas
 - ✓ rūpnieciskās, pētnieciskās, bagāžas kontroles iekārtas
- Pieteikuma veidlapā sertifikācijas jomas (vertikāli)
 - ✓ kvalitātes nodrošināšanas dokumentu sagatavošana
 - ✓ mērījumu veikšana (darba vietas monitorings, kvalitātes mērījumi)
 - ✓ konsultēšana (radiācijas drošība, transportēšana, ražošana, darbības ar atkritumiem, demontāža/likvidēšana, uzstādīšana/apkope)

Valsts vides
dienests

Eksperta atestācija (5)

- Lēmumu par atestēšanu pieņem komisija
- Sertifikātu izsniedz VVD RDC
- Sertifikāta darbības termiņš 5 gadi
- Pieteikuma veidlapas VVD tīmekļvietnē
- Ekspertu saraksts VVD tīmekļvietnē
- Šobrīd 21 eksperts, no tiem 17 medicīniskajā apstarošanā, 10 ir arī medicīnas fizikas eksperti

Valsts vides
dienests

Paldies par uzmanību!